

Međunarodni dan materinskog jezika

Međunarodni dan materinskog jezika u cijelom se svijetu obilježava 21. veljače. Ovogodišnja je tema "Korištenje tehnologije za višejezično učenje: izazovi i prilike" (Using technology for multilingual learning: Challenges and opportunities) te će se raspravljati o potencijalnoj ulozi tehnologije u unapređenju višejezičnog obrazovanja i potpori razvoja kvalitetnog poučavanja i učenja za sve.

UNESCO je 1999. godine, na 30. zasjedanju Glavne skupštine, a na prijedlog Bangladeša, proglasio dan 21. veljače *Međunarodnim danom materinskoga jezika*, kao jedan od zajedničkih simbola ravnopravnosti svih naroda. Prema istraživanjima UNICEF-a, čak polovici živih jezika danas prijeti izumiranje. Stoga se moramo brinuti o materinskome jeziku i sačuvati ga, jer odlaskom posljednjega govornika nekoga jezika nestaje i jezik. Jezici koji su dominantni u svijetu (engleski, francuski, španjolski, kineski i dr.) polako potiskuju manjinske jezike. Postoje tako neki jezici u svijetu kojima priča samo nekolicina ljudi te im prijeti skoro izumiranje. Prema tome, svrha je *Međunarodnog dana materinskog jezika* podsjećati nas na moralnu obvezu očuvanja jezične raznovrsnosti kao ponajvećeg bogatstva koji su nam ostavili naši predci.

Hrvatski jezik, kao i ostali živi jezici, mijenja se i razvija, a njegova standardizacija provedena je u 19. st. kao rezultat potrebe za zajedničkim jezikom kojim će se moći sporazumijevati pripadnici iste nacije bez obzira na dijalekte. Danas je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski standardni (književni) jezik. Na hrvatskome jeziku napisana je, između ostalog, hrvatska književnost. Jezik je to cjelokupne kulture, i kao takav, bitno je obilježje hrvatskoga naroda.

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje je 2014. godine uzeo 21. veljače kao početak "Mjeseca hrvatskoga jezika". Završava 17. ožujka na dan objave "Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika".

Godine 2019. na inicijativu "Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje" Hrvatski sabor proglasio je 22. veljače "Danom hrvatske glagoljice i glagoljaštva" u spomen na "Misal po zakonu rimskoga dvora" iz 1483. godine, prve tiskane knjige na hrvatskome jeziku i glagoljičnim pismom.

* * * * *

"Hrvatski jezik najvažniji je spomenik cjelokupne hrvatske kulturne baštine, mi drugoga jezika nemamo, izgubimo li ga, izgubili smo sebe."

Petar Šimunović

"Jezik, čist materinji jezik poznavati je prva i najglavnija dužnost svakog pisca. Tko ga ne poznaje, može biti uman, odličan, zanimljiv čovjek, ali dobar, uspješan pisac – nikada. Pokažite mi na jednog jedinog većeg pisca u stranom svijetu što griješi proti pravilima svog jezika."

Antun Gustav Matoš

"Ići stazama jezične kulture nije teško. Dovoljno je samo krenuti prema njezinu vrhuncu i svaki dan načiniti bar jedan korak u osvajanju neizmernih izražajnih mogućnosti hrvatskoga jezika."

Stjepan Babić

Rodu o jeziku

Petar Preradović

O jeziku, rode, da ti pojem,
O jeziku milom tvom i mojem!
O presladkom glasu onom
U komu te mile majke
Usnivahu sladke bajke,
Koga šaptom i romonom
Duši ti se sviest probudi
Te ti spozna i uvidje
Da ti bolje nije nikdje
Do na tvoje majke grudi!

Po njemu te svi et poznaje živa,
Na njem ti se budućnost osniva.
Zato uvijek k njemu teži,
U njegovo jato hrli,
Okolo njega mi se grli
I u čvrsto kolo veži
Pa ti ne će vremeniti
Burni tresi da nahude;
Po jeziku dok te bude,
I glavom će tebe biti!

Ljub' si, rode, jezik iznad svega,
U njem živi, umiri za njega!
Po njemu si sve što jesi:
Svoje tielo, udo svieta,
Bus posebnog svoga cvjeta
U naroda silnoj smjesi.
Bez njega si bez imena,
Bez djedova, bez vnuka.
U prošasti sjena puka,
Ubuduće niti sjena!

Hrvatski jezik

Vladimir Nazor

U tebi sam vijek svoj proživio,
Drevni i lijepi jeziče Hrvata:
Rođen na morskome pragu tvojih vrata,
Polako sam te, uz trud, osvojio.
Povede ti me i gdje nisam bio.
Na vrhu gore i na kraju gata,
U kolibici, u kući, od zlata.
Svuda je meni glas tvoj žuborio.
Htio sam biti glazbalo na kome
Zvuče k'o žice, mirišu k'o cvijeće,
Rojevi riječi u govoru tvome.
Pa, uzdignut nad zipkom i nad grobom
Da u tebi dišem i da živim s tobom,
I onda, kada me više biti neće.